Werkboek opleiding Kleuradvies

Opdrachten ter voorbereiding van het branchediploma Kleuradvies

NEDERLANDSE KLEURENSCHOOL

Colofon

Ontwikkeling en productie
Stichting Nederlands Kleur Instituut
Pauwenven 16
1504 AT Zaandam
Telefoon: 075-6313692
Email: info@nederlandskleurinstituut.nl
Internet: www. nederlandskleurinstituut.nl.nl

Auteurs:
Mark Kotterink, Jan de Boon
1e druk, januari 2022

ISBN: 9789493058095
NUR: 656
Trefwoorden: werkboek, kleurenleer, kleuradvies, keuzedeel kleuradvies, interieur, exterieur, schilderen, kleur geven
Illustraties:
Stichting Nederlands Kleur Instituut, Mark Kotterink, Jan de Boon

© Copyright 2024 Nederlands Kleur Instituut

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de uitgever noch de auteur aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Voorwoord

Kleur is een wezenlijk deel van ons bestaan. Het valt niet weg te denken in het leven, alles bestaat uit kleur. Dit zien we terug in ons taalgebruik. We hebben het over een kleurloos bestaan als er weinig spannends in ons leven gebeurt, en wanneer we het hebben over kleur in de samenleving bedoelen we de verschillende groepen van diverse achtergronden. Kleur is onderdeel van het leven.

Om goede kleuradviezen te maken en efficiënt met kleur te werken, zijn de vaardigheden *waarnemen* en *communiceren* belangrijk, het kunnen analyseren van het beeld en kleur.

Door de juiste kennis toe te passen kun je beargumenteren waarom je welke keuzes gemaakt hebt. Kleur is niet alleen een zaak van gevoel; kleur gaat volgens wetten. Kennis van deze wetten zorgt ervoor dat je efficiënter tot je kleurkeuzes komt en deze professioneel beargumenteerd kunt presenteren.

In de opleiding Kleurkunde/Kleuradvies trainen we deze vaardigheden aan de hand van opdrachten. Met de opdrachten die in dit werkboek staan werken we stapsgewijs en doelgericht naar het examen voor het branchediploma van Kleuradviseur. Je krijgt de kennis en vaardigheden om een objectief kleuradvies te maken en dat te presenteren aan de opdrachtgever.

Inhoud

Colofon....4

Inhoud....6

Voorwoord....5

Introductie....7

Lijst van ondersteunend lesmateriaal....8

Opdrachten....11

Opdrachten en vragen bij de inleiding....11

Opdrachten en vragen bij blok I Algemene kleurenleer....12

Opdrachten en vragen bij blok II kleursystematiek en kleurwaarneming....23

Opdrachten en vragen bij blok III kleurpsychologie....35

Opdrachten en vragen bij blok IV Stijlen en trends....40

Opdrachten en vragen bij blok V Kleur en media....43

Opdrachten en vragen bij blok VI Kleurbeoordelen en colormetrie....45

Opdrachten en vragen bij blok VII Het kleuradvies....47

De Proeve van Bekwaamheid (Het examen)....52

Introductie

Om een professioneel beargumenteerd kleuradvies te kunnen maken heb je kennis en vaardigheden nodig. Deze vaardigheden trainen we middels opdrachten. Voor deze training is het handig een aantal tools te gebruiken die het geven van kleuradviezen makkelijker maakt of de inzicht in de werking van kleur beter helpt begrijpen.

Het materiaal voor de opleiding Kleuradvies omvat:

- Boek Kleuradvies -Elementaire kleurenleer voor het maken van eenvoudige kleuradviezen.
- Werkboek opleiding Kleuradvies - Opdrachten ter voorbereiding van het branchediploma Kleuradvies

Per hoofdstuk en thema is er een aantal opdrachten. Om de opdrachten goed te kunnen maken moet de student het betreffende hoofdstuk hebben gelezen. De opdrachten zijn zo opgebouwd dat ze werken naar het eindresultaat: het maken van een kleuradvies dat beargumenteerd wordt met de aangereikte kennis. Daarnaast vind je de parate-kennisvragen.

Om toegang tot de elektronische leeromgeving te krijgen heb je een licentie nodig. Deze kun je verkrijgen bij de Nederlandse Kleurenschool (info@nederlandsekleurenschool.nl).

Wat heb je nodig?

Voor de schilderopdrachten kan het beste gebruik worden gemaakt van plakkaat- of acrylverf. Daarnaast is er ook aquarelverf nodig en acryl- of aquarelpapier. Voor het mengen van de verf zijn mengbakjes of een palet nodig.

Een lege eierdoos is een handig hulpmiddel. Daarnaast is er een kleurenwaaier van het NCS systeem, RAL design, of ACC (Sikkens) nodig. Potloden, passer en liniaal zijn natuurlijk ook handig. Om het werk goed te kunnen vervoeren bevelen we een (A3) portfoliomap aan.

Lijst van ondersteunend lesmateriaal

De Nederlandse Kleurenschool heeft andere ondersteunend lesmateriaal beschikbaar om de diverse thema's inzichtelijk te maken. Dit kun je vinden op de websites ncskleuren.nl en ral-shop.nl.

Figuur 1 De kleurenwaaier is een noodzakelijke tool voor het maken van kleuradviezen

Colorreader (kleurlezer) en Colour Scan (standalone kleurlezer)

Figuur 2 ColorReader Pro van Datacolor

Met de ColorReader en Colour Scan kun je eenvoudig kleuren meten en inventariseren. Bij het maken van een kleurplan is het analyseren van de bestaande situatie een van de punten om tot een kleuradvies te komen.

De kleurenlezer is een handige tool om snel de kleuren te kunnen inventariseren.

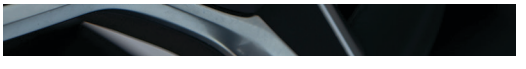

NCS Lightness meter / Grey Scale

De NCS Lichtness meter en de Grey Scale zijn allebei tools om de lichtheid van een kleur te bepalen. De lichtheid is een van de belangrijkste kenmerken van een kleur en een eigenschap waarmee een kleuradviseur zijn kleuradvies maakt. Een onmisbaar hulpmiddel voor elke kleuradviseur.

NCS Gloss Scale

De NCS Gloss Scale geeft inzicht in de invloed van glans op kleur. De mate van glans, mat, en zijdeglans beïnvloedt de kleur, waardoor de kleur anders verschijnt. Van vier NCS-notaties: wit, lichtgrijs, grijs en zwart worden zeven glansniveaus gepresenteerd van full mat tot hoogglans.

NCS Kleurenatlas / RAL Design Kleurenatlas

Een kleurenatlas geeft direct inzicht in de opbouw van de kleurenruimte en is een sterk pedagogisch hulpmiddel om de begrippen kleurtoon, lichtheid/grijswaarde, en verzadiging uit te leggen. Daarnaast geeft het inzcht in het communiceren van en over kleur.

Figuur 3 RAL Design Atlas D4

KOLORMONDO®

De Kolormondo is een hulpmiddel om het fenomeen kleurenruimte als driedimensionaal model uit te leggen.

Het geeft duidelijk de drie kleurkenmerken weer, in een driedimensionale kunststof bol. Onmisbaar voor uw kleuronderwijs!

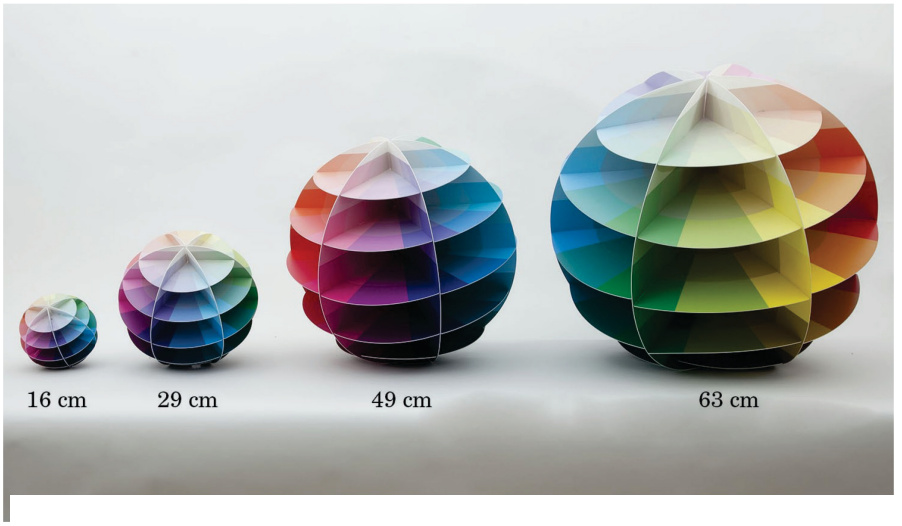

Figuur 4 De Kolormondo geeft inzicht hoe de kleurenruimte is opgebouwd

Opdrachten

Voor alle opdrachten geldt dat ervan wordt uitgegaan dat de student de theorie behorend bij de opdracht heeft gelezen.

Alle opdrachten kunnen het beste gepresenteerd worden op A3-formaat en voorzien van begeleidende tekst, tenzij anders aangegeven. Alle opdrachten kunnen in de groep onderling worden vergeleken en besproken.

Opdrachten en vragen bij de inleiding

1. Onderzoek de betekenis van kleur in verschillende sectoren.

Onderzoek welke rol kleur speelt in één van de verschillende sectoren van de maatschappij (bouw, textiel, mode, kunst, grafische industrie, cosmetica, voedsel, reclame, etc.). Leg de gevonden voorbeelden vast en beschrijf de betekenis van kleur voor de onderzochte sector.

Vragen

Wat zijn de verschillen tussen de sectoren?
Welke overeenkomsten zijn er?

2. Wat vind je mooi en waar word je blij van?

A) Zoek een foto waar je blij van wordt, beschrijf waarom je blij van deze foto wordt.
B) Zoek een foto die je mooi vindt, beschrijf waarom je deze foto mooi vindt.
C) Zoek een foto waaruit duidelijk blijkt dat kleur een functie heeft, beschrijf waarom je deze foto gekozen hebt.
D) Plak de drie foto's op een A3-vel en neem het vel mee naar de les.

Vragen

Waarom kwam tot je tot je keuze, welke rol speelt kleur in je keuze?
In hoeverre speelt deze rol ook bij andere leerlingen?

Opdrachten en vragen bij blok I
Algemene kleurenleer

3. Kleurwaarneming in de natuur en de cultuur.

A) Onderzoek hoe kleur voorkomt in de natuur. Fotografeer bloemen en planten met een specifieke kleur.
B) Onderzoek vervolgens hoe dezelfde kleur voorkomt in verschillende objecten in de cultuur.
C) Pak de foto's op een A3 vel en presenteer de foto's en beschrijf de verschillen en de overeenkomsten.

Vragen

Wat zijn de verschillen tussen de natuur en de cultuur?
Welke overeenkomsten zijn er? Hoe is de verschijningsvorm in de natuur en cultuur?
Wat kun je zeggen over vorm en functie?

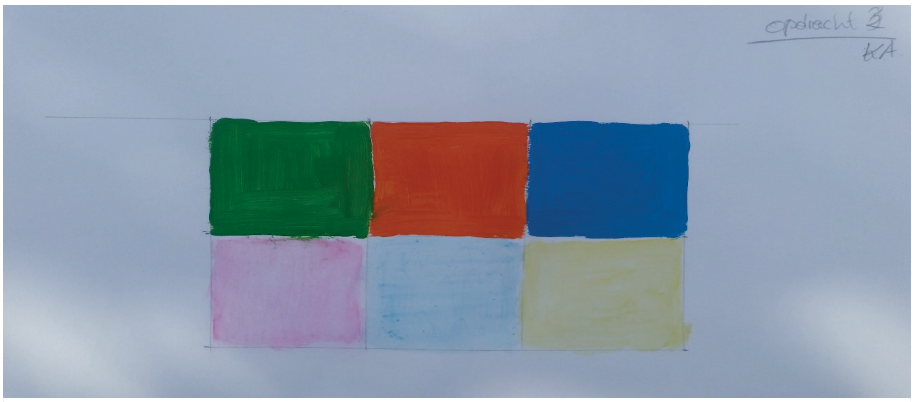

Figuur 5 Intense zuivere kleuren en hun nabeeld.

4. Het waarnemen en schilderen van nabeeldkleuren.

A) Kies drie hoogverzadige (intensieve zuivere) kleuren uit de kleurenwaaier. Bekijk deze geconcentreerd (per kleur) en richt daarna je blik op een lichtgrijze achtergrond.
B) Schilder de uitgangskleur (hoogverzadigde kleur) met dekkende verf in een vlak van 7x7 cm en daarnaast met *transparante* verf in een vlak van 7x7 cm de kleur die je ziet verschijnen op de grijze achtergrond.

C) Doe dit bij alle drie de kleuren.

5. Het waarnemen en schilderen van kleuren in de natuur.

A) Ga naar buiten in een weidsere omgeving. Kijk naar de blauwe hemel recht boven je hoofd en laat je blik vervolgens langzaam zakken naar de horizon. Schilder in een strook van 7x30 cm met *transparante* verf het kleurverloop dat je daarbij waarneemt.
B) Beschrijf in woorden wat er gebeurt met de kleuren die je waarneemt.

6. Het maken van twee verschillende "moodboards".

A) Zoek bij een verfhandel verschillende kleurstalen. Maak één "moodboard" van de kleuren die je mooi vindt en één van de kleuren die je lelijk vindt.
B) Beschrijf waarom je sommige kleuren mooi vindt en andere lelijk.

7. Beschrijving van kleurvoorkeuren in een 24-uurscyclus.

A) Bepaal drie momenten van de dag, beschrijf welke activiteit je op dat moment uitvoert en onderzoek welke kleur je het beste vindt passen bij dit moment.
B) Schilder in een vlak van 7x7 cm met transparante verf de desbetreffende kleur en beschrijf waarom je deze kleur gekozen hebt.

8. Beschrijf de emotionele ervaringen van drie verschillende personen.

A) Schilder drie verschillende kleuren naar keuze in een vlak van 7x7 cm. Beschrijf welke gevoelens deze kleuren bij jou oproepen.
B) Toon dezelfde kleuren aan twee andere groepsgenoten en vraag wat de kleuren bij hen oproepen en schrijf dit naast jouw bevindingen.

9. Zoek en beschrijf drie objecten die met kleur een duidelijke boodschap communiceren.

A) Fotografeer drie objecten in de maatschappij die door hun kleur een duidelijke boodschap met zich meedragen.

B) Plak de foto's op een A3-vel en presenteer ze inclusief de beschrijving van de betekenis van de kleur in de groep.

10. Zoek en beschrijf commerciële toepassing van kleur.

A) Zoek drie advertenties waarin kleur een rol van betekenis speelt. Plak deze op een A3 vel.
B) Beschrijf welke associaties en emoties er door de kleur worden opgeroepen.
C) Wijzig in één van de advertenties de belangrijkste kleur en beschrijf wat er verandert.
D) Presenteer het in de groep.

11. Maak dezelfde kleur door middel van drie verschillende technieken.

A) Beschilder een vlak van 7x7 cm met een dekkende kleur naar keuze.
B) Schilder vervolgens een even groot vlak met behulp van (een) transparante kleur(-en) zodanig dat er een kleur ontstaat **gelijk** aan de dekkende kleur.
C) Verdeel een derde vlak in 7 x 7 kleine vierkanten en beschilder dit met twee verschillende kleuren, zodanig dat wanneer je dit vlak op een afstand bekijkt de kleur overeenkomt met het eerst beschilderde vlak.

12. Inventariseer de verschillende interpretaties van de kleurtermen "traditie, "appel", "hemels blauw", "vriendschap", "chocoladebruin" en "pruim".

A) Zoek bij de verfhandel (bijvoorbeeld Gamma) verfstalen die *volgens jou* overeenkomen met bovenstaande kleurtermen.
B) Plak deze op een vel en beschrijf jouw interpretatie.

13. Maak één kleurencirkel waarin de volgorde van de kleuren overeenkomt met de volgorde van de kleuren in de regenboog.

A) Zoek een mooie afbeelding van een regenboog waarin de volgorde van de kleuren goed te zien is.
B) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Ga uit van drie uitgangskleuren rood, geel en

blauw en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 evengrote kleurstappen in de volgorde waarin de kleuren van de regenboog verschijnen.

14. **Zoeken van drie verschillende kleurencirkels.**

    A) Zoek drie verschillende kleurencirkels. Beschrijf de verschillen die je ziet.

15. **Maak een kleurencirkel met dekkende verf en gebaseerd op de drie uitgangskleuren rood, geel en blauw.**

    A) Schilder met behulp van dekkende verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats geel in het midden bovenaan de cirkel. Ga uit van de drie uitgangskleuren rood, geel en blauw en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.

16. **Maak een kleurencirkel met transparante verf en gebaseerd op de drie uitgangskleuren geel, cyaanblauw en magenta.**

    A) Schilder met behulp van transparante verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats magenta in het midden bovenaan op de cirkel. Ga uit van drie uitgangskleuren citroengeel, cyaanblauw en magenta en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.

17. **Maak een kleurencirkel met transparante verf en gebaseerd op de drie uitgangskleuren van het mengen van de lichtkleuren rood, groen en blauw.**

    A) Schilder met behulp van transparante verf een kleurencirkel met een doorsnede van 21 cm. Plaats rood in het midden bovenaan op de cirkel. Ga uit van drie uitgangskleuren rood, groen en blauw en meng telkens drie kleuren tussen twee uitgangskleuren in. Zo ontstaat een kleurencirkel met 12 even grote kleurstappen.